

tudi oni kaj, vsak po svoji moči, za ta shod, ki se vrši najbrž v poznem poletju. Enim bode mogoče, da se ga vdeležijo, če že na-nj mislijo naprej, drugim pa more biti ne bode moči iz doma, le-ti pa naj prigovarjajo tacim, ki gredo lahko, ali manjka jim morebiti za to dobre volje. Sploh pa želimo, da si podamo na tem shodu vsi bratovsko roke ter pokažimo svetu, da smo, če že ne veliko na število, vsaj edino, katoliško ljudstvo! Iskreni katoliški možje so iskreni slovenski možje.

K članku »Občinske volitve na Slatini« v Vašem listu št. 7 od 18. febr. t. l. zahtevam na podlagi § 19 t. p. da sprejmete sledeči popravek.

Ni res, da kot zdravnik na Slatini ne plačujem štibre; ni res, da nimam pravice se na Slatini volitev vdeleževati, res tudi ni, da volim tam že več let brez pravice.

Res pa je, da dve tretjini cele moje štibre za svoje dohodke plačujem na Slatini; res je, da imam po § 1, e, o, v, r pravico na Slatini voliti in slednjič je tudi res, da imam enako pravico na vsak način tudi kot častni občan te občine.*

Celje, dne 8. marcija 1892.

Dr. J. Hoisel.

Cerkvene zadeve.

Janez Kramberger, župnik Vurberški.

VIII. Domačija. Pri takih prilikah, ko je sv. birma, so si rajni tudi prizadevali, prav veliko gostov privabiti, naj bi bili njihovi farani tem bolj v Gospodu veseli. Stroškov se niso bali nikdar, če je bilo treba za čast božjo kaj začeti. Prigodilo se je večkrat, da bi bili radi kaj dobrega storili, pa niso imeli denarja. Tedaj so pa prijatelju pisali: »Plačaj le Ti; bom že vrnil, kadar denarja dobim«. Takošnja milošnja pač pri Bogu kaj velja! Da bi svoje farane razveselili, povabili so mladega novomešnika, naj pri njih v Vurbergu sv. novo mešo pojejo. Novomešnikovi stariši na Češkem so namreč bili ubožni. Tako se je tudi zgodilo in nikdo ni bil pri tej svečanosti, ki je gospoda župnika več ko sto goldinarjev stala, bolj vesel, nego oni sami.

Stanovanje rajnega gospoda je bilo lepo pobeljeno, ne pa z barvami pisano. Nad svojo posteljo so imeli lepo sliko Matere Božje sv. Rožnega venca z Jezuškom v naročju. Nad svojo pisalno mizo so imeli sv. Alojzija in zraven škofovo sliko, v obednici pa žalostno Mater božjo pod sv. Križem. Ravno v tej sobi je visela tudi prav lepa in umetna slika presvitlega cesarja, katerega so rajni župnik ljubili in častili kakor svojega ljubega očeta. Večkrat so mi rekli: »Za svitlega cesarja, ki sv. katoliško cerkev tako lepo spoštujejo in vsem svojim podložnikom tako lepe krščanske zglede dajejo in tako obilno miloščino delijo, molim vsak dan. Bog ve,

) Gospod doktor pač čudno greši na § 19 t. p. in trdi v svojem »popravku« tacih reči, katere mu popravimo lahko že mi, ne da čakamo na našega poročevalca, tako-le: 1. Ni res, da plačuje g. doktor dve tretjini ali le sploh kaj »štibre« na Slatini, saj še ondi davkarje ni! 2. Težko je resnica, da ima po § 1. e, o, v, r, pravico na Slatini voliti, čemu ga pa je sedaj njegov mož, župan Ogrisek, izbrisal iz zapisnika volilcev 2. volilnega razreda? 3. Če je v resnici častni občan Slatinske občine, potem ima pač more biti v 1. ali tudi v 3. volilnem razredu volilno pravico, nikakor pa ne v 2. razredu. Ali ravno v tem razredu je bilo g. doktorja treba, da pomore do zmage stranki nemškutarjev.

Uredništvo.

kako bi se nam godilo, ako bi nas svitli cesar s svojo mogočno desnico krepko ne narovali? — Jaz sem rajnemu gospodu rad pritrdil in pristavil: »Za nas vse skrbijo, za to moramo tudi vsi za njih moliti, da bomo lepo v miru Bogu služiti zamogli.«

Čisto odlično mesto je zavzemala tudi podoba sv. Očeta, rimskega papeža. Kako da so višjemu pastirju domače lavantinske škofije vdani bili, vidi se že iz sledečega. Ko so rajni gospod po časopisih zvedeli, da so se naš milostljivi knez od škofovskega posvetovanja na Dunaju v jeseni bolni vrnili, so goreče za njihovo ozdravljenje molili in posebno o prazniku Marijinega čistega spočetja svoje ovčice opomnili, naj sv. obhajilo za zdravje našega višega pastirja darujejo in naj se spominjajo hvaležno njihovih nauk o priliki sv. birme.

Konečno omenim še to, da so rajni dolgoletnim prepirom med graščino in faro s tem konec storili, da so raje nekoliko odjenjali, in zdaj je vse v redu in so povsod mejniki postavljeni. Rekli so: »Boljša je kratka sprava, kakor pa dolga pravda«. — Svoje dni so Vurberški graščaki o vseh večih praznikih in shodih vse duhovnike in šolske gospode, ki so v cerkvi pomagali, k svoji mizi povabliali, da bi njih tako počastili. Graščak grof Attems je tudi v svoji oporoki naročil, naj se to godi na njegove stroške vedno naprej za vse čase. Ali časi so se spremenili in posestniki tudi. Za to so rajni gospod raje s sedanjim posestnikom graščine tako pogodili, da se je graščak z zmerno svotico v denarjih rešil svoje dosedanje dolžnosti. Za potrebni obed poskrbijo sedaj g. župnik, in gostom je to tudi ljubše, če se njim v duhovski hiši miza pogrne, kakor pa v graščini.

Kdo imenuje in plačuje organista? Na podlagi člena 15. temeljne državne postave z dne 21. dec. 1867, državni zakonik št. 142, ima pravico župnik imenovati organista in pevskega vodja na koru. Ta pravica pripada pa občini tedaj, če jo ima občina posebej s pismom zagotovljeno. Ukaz c. kr. ministra za uk in bogočastje z dne 6. oktobra 1881 št. 17.712. Organistova plača spada k cerkvenim potrebam; odrajtuje jo tedaj oni, čegar dolžnost je oskrbovati druge cerkvene potrebe.

Fr. Šegula.

Gospodarske stvari.

Nekaj o gnojenji in gnojilih.

(Dalje.)

Vzamimo pa še drugi slučaj. Mi imamo mnogo vinogradov, a za-nje nič živinskega gnoja med tem, ko nam tudi ni mogoče dovoljno mešanega gnoja vkup spraviti. Razun tega pa je lega vinograda taka, da bi nošnja gnoja odveč stala. Kaj toraj storiti? Poslužimo se umetnih specialnih gnojil in sicer kupimo si za apnene zemlje ali za puhljico: 1. 600 kg. pepela, 100 kg. a 2 gld. = 12 gld.; 300 kg. superfosfata a 7 gld. 50 kr. = 22 gld. 50 kr.; 100 kg. čilenskega salitra 100 kg. a 12 gld. 50 kr. = 12 gld. 50 kr., vkup 87 gld. 2. ali za kalija bogate zemlje, kakor so one, katere nastajajo iz razpadanja granita: 300 kg. pepela, 100 kg. a 2 gld. = 6 gld.; 200 kg. superfosfata, 100 kg. a 7 gld. 50 kr. = 15 gld.; 100 kg. čilenskega salitra, 100 kg. a 12 gld. 50 kr. = 12 gld. 50 kr., vkup 33 gld. 50 kr. 3. ali v ravninah v bogateji zemlji: 400 kg. pepela, 100 kg. a 2 gld. = 8 gld.; 200 kg. superfosfata, 100 kg. a 12 gld. 50 kr. = 25 gld., vkup 33 gld. za hektar. To nam traje potem za štiri leta, toraj nas stane gnojilo okoli 8—22 gld. na hektar in leto. Razun tega imamo pa tudi vsako leto

samo 1.5—2.5 metričnih stotov v vinograd nositi, mesto 200 stotov živinskega gnoja, kar nas gotovo manje stane. Kako pa s tem gnojem gnojimo, kako ga razdelimo? Prav lahko! S kolom (najbolje z železnim) napravljamo na vsak m² po eno ali okoli vsake trte po nekoliko lukenj, katere nas stanejo tisoč okoli 2 gld., toraj ako na vsak m² eno napravimo, za 10.000 lukenj 1000 à 2 fl. = 20 gld. Potem gnoj dobro premešamo ter razdelimo težino vsega gnoja z množino lukenj in dobimo množino, katero moramo v vsako luknjo stresti. Za 10.000 lukenj pride toraj, ako imamo 10 metričnih stotov gnojila, na luknjo po $\frac{1}{10}$ kg., toraj sto gramov. Za to si napravimo najbolje merico, katera toliko drži, kar delo jako olajša in stane na ha. 6 gld. Za tem pridejo drugi delavci, kateri te jame na rahlo s kamenjem in prstjo zasipavajo, kar zopet stane ha. 5 gld., torej skupaj 31 gld., med tem, ko nas stane gnojenje hektara z živinskim gnojem (okoli 100 voz), ako ga treba po eno uro daleč voziti in pet minut daleč z delavci nositi, brez vrednosti gnoja samega, čez 200 gld. Toraj smo tudi v tem oziru na boljem.

Sedaj bode pa kdo rekel: »to je vse lepo, toda s takim gnojem nismo vsega zemlji dodali, kar potrebuje, namreč organske snovi, katera zemljo rahlja in jo rastlinam vgodneje dela«. Toda temu je lahko pomoči. Zakaj naj bi te snovi od daleč v vinograd s trudom vlekli, ko jih zamoremo takoj na mestu dobiti! Odpadlo listje, katero podkopamo, ravno tako plevel itd. že množijo te snovi. Toda to samo še ni dovolj. Poslužimo se tudi zelenega gnoja. V to svrhu posejamo v vinograd, ne ajde ali enake rastline, katere sicer mnogo organskih snovij, toda družega nič ne dajo: vzamimo raje tako imenovane leguminoze, katere imajo to dobro lastnost, da v zemlji dušec pomnožijo, ker ga tudi iz zraka vlečejo. Posejmo toraj zgodaj na pomlad ali jesen na ha. vinograda okoli 25—30 kg. semen od slajarske detelje, katera bode, ako ni zemlja pretrda ali prepeščena, tudi še v vinogradih rastla. Kadar počne cvesti, potem se pa ne dajmo zapeljati, da bi kosili ter s tem naše krave krmili, s čemer bi zemljo zopet oropali, temuč podkajmo jo! S tem bomo zemlji dodali okoli 100 metričnih stotov ali 10 gnojnih voz organskih snovij na hektar; toraj v enem letu skoro $\frac{1}{10}$ del, kolikor jih damo pri polnem gnojenju z živinskim gnojem za pet let, oziroma polovico toliko, kolikor za eno leto. S tem pa ob enem tudi pomnožimo dušec in sicer tako, kakor se je dir. Mach v Št. Mihelu na Tirolskem prepričal, da nam še ni treba z drugim duščenavim gnojem, n. pr. s čilenskim salitrom gnojiti; s tem si tudi mnogo prihranimo.

(Konec prih.)

Sadne brajde.

»Slov. Gospodar« pogosto prinaša poučne članke o sadjereji pa žalibog nahaja se še premnogo praznih prostorov, kjer bi lahko sadno drevje veliko sadja prinašalo. Veliko prostora, kateri je za sadjerejo kakor vstvarjen, ker je rodovitna zemlja, ima solnčno lego in je pred vetrovi večidel zavarovan — tacihi prostorov je še po slovensko-bistriškem Pohorju veliko. Ali tarnjati nič ne pomaga in moj namen je nekaj o sadnih brajdah opomniti, za katere tudi pri vsaki hiši prostora ne manjka. Za sadne brajde so posebno sposobne hruške in marlice ali marule. Vzgojujejo se tako-le: Podloga za hruško se vzame kutinja, in najboljše cepljenje je okoliranje. Iz okoliranega očesa zraste čez meter visoko deblo, katero se drugo leto 40 cm. visoko odreže. Zgornje oko pusti se k višku rasti, spodnjih dveh pa se napeljuje eno na levo, drugo pa na desno. Tretje leto se vrh spet za 30 cm. od prvih vejic odreže in ravno tako odgo-

juje, kakor prvo leto. Mladikam, ki iz debela in poprečnih vej (palmet) rastejo, pincirajo se po letu, to je: vrhi odšcipnejo, kar stori, da drevce cvetne popke nastavi, in o spomladi se porežejo pri tretjem očesu mladike. V tretjem letu pritlikovci že rodijo in so ob stenah lep kinč.

Ker je ob stenah dovolj toplote in zavetje proti viharjem in mrazu, zato ob zidu marelice kaj rade rastejo in lep sad donasajo.

Marelice se cepijo na slivo in najboljša je pa trnina (Haferpflaume St. Julien). Ona kot grmovje po pašnikih in mejah raste. Marule se morajo pozno v jesen obrezovati in rane z voskom zamazati, sicer teče iz ran smola in les trohni.

F. P.—k.

Sejmovi. Dne 18. marcija na Ptujski gori. Dne 21. marcija pri Sv. Barbari v Halozah, Sv. Jederti nad Laškim trgom, pri Sv. Barbari tik Oplotnice, v Rogateci, v Sevnici in v Tilmiči.

Dopisi.

Od Slovenjegrada. (Dac.) Ko si je Slovenjegraška glavna skupšina podjarmila tudi manjši oddelek Mislinjski, poslali so na novega leta tudi dacarja tje z naročilom, naj brez razločka vse krčmarje po tarifu zadaca. Izgodilo se je pa, da so zadeli tudi na društvenika, kateri jim vrata zapre in jim prepove v klet, češ, da so dolžni po društvenih pravilih zavezniki prevzeto svoto tudi brez tarifnega dacanja pravomerno zložiti. Ko so ga nato finančni oblastniki tožili ali v tem so sramotno prepadli, bila jim je prosta le civilna tožbena pot — in zdaj so se le našli paragrafe, da društveniki vsi za enega in eden za vse smejo drug drugemu prisoditi, koliko bi naj vsaki plačal. Nikoli pa bi ne bilo ugodnejšega časa, kakor ravno zdaj, ko je razburjenost društvenikov v Mislinji zavoljo zgube, ki je nastala iz tega, da so si bili previsoko svoto daca naložili. Zdaj je toraj napočil ugodni čas, ko sta si družbi, prej dolgo let v nasprotju, roke podali, ter sta se tako Poncij in Pilat sprijaznila. Tekali so našuntani ali še tudi prismojeni agitatorji po večkrat na dom k društvenikom, naj se vsaki podpiše, koliko more gostilnica J. J. plačati daca. Ugibali so nekateri prav in se tako tudi podpisovali, ali agitator jih je zasmehoval rekoč: Tako malo, saj mu drugi več pišejo! Številko goldinarjev pa je pisal nato po želji nasprotnikov, in tako so pripisovali številke za več stotin in sklicali so skoraj, da ne posiloma veliki zbor in opravili sodbo z zvižajo rekoč: kaj ga hoče še kdo zagovarjati, saj je že sam toliko obljubil! In ta namišljena vsota se je glasila za štiri krat tolika, kakor jo je res obljubil, tako da so modri možje kar strmeli. Kaznivo dejanje pa pride pred sodnijo.

Iz Slatine. (Županov »popravek«.) [Konec.] Tu nam polagata račun od preteklega leta. Ogleдали si ga nismo, ker se radi izogibljemo Vaše hiše; saj nam je še v živem spominu, da ste shruli Slatinčanje na nas, ko smo se predrznili pokukati malo v zapisnik volilcev, kakor bi se zaprisegli vsi peklenščeki. To prepričanje pa imamo, da račun enega leta Vas ne more več oprati in da ste nam Vi zakrivali previsoki davek, ker ste se silihi v županstvo, dasiravno po lastnem spoznanju k temu niste sposobni. Naštel bi Vam rad, katere ceste se popravljajo na deželne stroške, pa ker Vam je tako malo znana lastna občina, da celo sv. Križa ne poznate, bilo bi to odveč; svetujem Vam le pogledati si pomladi, čegavi delavci da nasipavajo skoraj vse ceste daleč krog Slatine. — Kar se tiče šulvereinske šole, naj ven-